

SAKSBEHANDLER
Bodil Johanne Paulsen
Sissel Carlstrøm

VÅR DATO
23.11.2020

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
20/11938-1

DERES REF.

DERES DATO

Se mottakerliste

KIK 2021 - Invitasjon til å søke om tilskudd til kulturmiljøarbeidet i kommuner og fylkeskommuner/Sametinget

Tilskudd til kulturminnearbeid i kommunen blir videreført i 2021, under forutsetning av Stortingets budsjettvedtak. Riksantikvaren inviterer derfor kommuner og fylkeskommuner/Sametinget til å søke om tilskudd til slikt arbeid.

I stortingsmeldingen Nye mål i kulturmiljøpolitikken (Meld. St. 16 2019-20) introduseres nye nasjonale mål for kulturmiljøpolitikken. Regjeringen har sett behov for mål som i større grad viser hva man ønsker å oppnå med kulturmiljøpolitikken og hvordan kulturmiljø bidrar til å fremme en positiv og bærekraftig samfunnsutvikling.

I meldingen innfører regjeringen også begrepet «kulturmiljø» som samlebetegnelse. Betegnelsen dekker begrepene «kulturminner, kulturmiljøer og landskap» og brukes når hele feltet omtales. Kulturmiljøbegrepet understreker betydningen av helhet og sammenheng, samtidig gjøres tilknytningen til den øvrige klima- og miljøpolitikken tydeligere. «Kulturmiljø» erstatter ikke bruken av begrepene «kulturminne», «kulturmiljø» eller «landskap» hver for seg, når det refereres til enkeltobjekter, områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng, eller landskap. Som følge av dette har vi gjort endringer i vår begrepsbruk i invitasjonsbrevet for 2021.

Kulturmiljøplaner

Riksantikvarens KIK-satsing har som mål å styrke kommunenes kulturmiljøarbeid. Et viktig tiltak i satsingen er at kommunene utarbeider kulturmiljøplaner som skal vedtas politisk. Slike planer er gode

verktøy for forvaltningen, setter kulturmiljø på den lokalpolitiske dagsorden samt øker oppmerksomheten og kunnskapen om kulturmiljøene i kommunen.

Arbeidet med kulturmiljøplan er avhengig av kjennskap til kulturminner og innsikt i lokalhistorien. Planen skal inneholde en liste over prioriterte kulturmiljø som kommunen vurderer som kommunalt verneverdige, og som skal bevares og forvaltes på en god måte. Det vil være nødvendig å gå gjennom eksisterende registre og databaser for kulturminner. Samarbeid med blant annet frivillige, vil også bidra til en god plan.

Riksantikvaren kan gi tilskudd til arbeid i kommuner som:

- ikke har kulturmiljøplan og som ønsker å starte slikt planarbeid
- har eldre og utdaterte planer og som ønsker å oppdatere disse
- er slått sammen og har behov for samordning av planer

Tilskuddet er på kr. 100 000. Vi vil også informere om at Kulturminnefondet i sin søknadsbehandling vil legge vekt på om kulturminnene det søkes om tilskudd til, er prioritert i kommunale kulturmiljøplaner.

I forbindelse med at fylkeskommunene har fått mange nye oppgaver, er det viktig at kommunene selv blir i stand til å ta mer ansvar for sine bevaringsverdige kulturmiljøer. Vi oppfordrer derfor kommunene til å finne egnede måter for å styrke sitt kulturmiljøarbeid. Dette gjelder både internt med å plassere ansvaret for kulturmiljøarbeidet i organisasjonen og legge til rette for samarbeid på tvers samt ved å sette kulturmiljø på den politiske dagsorden. Kommunene kan også inngå andre samarbeid med kommuner, regionråd, museer og/eller andre relevante aktører.

Kompetansemodeller i kommuner og fylkeskommuner/Sametinget

Ca. 400 kommuner har fått KIK-midler til utarbeidelse av kulturmiljøplaner siden 2011. Dessverre er det flere av kommunene som sliter med framdriften i dette arbeidet. Vi ber fylkeskommunene/Sametinget ha spesiell oppmerksomhet på disse kommunene for å bidra til at planene ferdigstilles i tråd med forutsetningene for tilskuddet. Riksantikvaren prioriterer midler, etter søknad, til fylkeskommuner/Sametinget som vil styrke egen kapasitet til å bistå kommunene.

Kunnskapssenter for kulturmiljø og bygningsvern

Det er et stort ansvar som er pålagt kommunene med å ivareta og legge til rette for forvaltning av kulturmiljø i areal- og samfunnsplanleggingen. Mange kommuner har utarbeidet oversikter over bevaringsverdige kulturmiljøer gjennom f. eks kulturmiljøplaner. Det neste steget for kommunene vil være å følge dette opp, blant annet med kommunalt planarbeid og i byggesaksbehandling. Det er derfor viktig at kommunen både har kunnskap og kapasitet til god saksbehandling, samt rådgivning og vegledning til eiere av fredete og verneverdige bygninger og kulturmiljø.

Stortingsmeldingen påpeker at et av målene med regionreformen er å styrke det regionale og lokale samarbeidet mellom kulturmiljøforvaltningen og eiere, frivillige og frivillige organisasjoner, og sier at det skal vurderes å gi oppstartstilskudd for å stimulere til utvikling av regionale rådgivningstjenester.

Riksantikvaren ønsker derfor å gi kommunene flere muligheter for å øke sin kunnskap om kulturmiljøer og forvaltning av disse. Riksantikvaren vil stimulere til utvikling av regionale rådgivningstjenester ved å støtte etablering av *Kunnskapssenter for kulturmiljø og bygningsvern*. Det er Riksantikvarens målsetting at slike kunnskapssenter både skal kunne bistå kommunene med kulturminnefaglige vurderinger i arbeid med planer og byggesaker, og gi råd og veiledning til eiere og brukere av bevaringsverdige bygninger og kulturmiljø. Disse sentrene kan organiseres som ulike samarbeid på tvers mellom kommune og/eller regioner eller ha andre former for organisering. Det kan også være en mulighet å utvikle og videreføre arbeidet med bygningsvernsentrene som allerede er etablert.

Vi ønsker derfor å invitere regional forvaltning, i samarbeid med kommunene, å ta initiativ til etablering av regionale eller kommunale *Kunnskapssenter for kulturmiljø og bygningsvern*. Det forutsettes ikke ferdige prosjektskisser, men gode ideer som på sikt kan utvikles til nye kunnskapssenter.

Eksempler på organisering av kunnskapssenter:

- samarbeid med et kulturhistorisk museum om opplæring, rådgivning, bygningsvernkonsulent-tjenester mv.
- samarbeid med og/eller styrking av allerede etablerte bygningsvernsenter
- samarbeid med to eller flere kommuner om felles by-/kommuneantikvar, felles plan- og kulturmiljøkompetanse osv.

Søknader og tilskudd

Vi ber fylkeskommunene formidle denne invitasjonen til alle kommuner. Kommunene skal sende sine søknader til fylkeskommunen, men stiles til Riksantikvaren og merkes «KIK 2021». Fylkeskommunene skal deretter sende søknadene samlet til Riksantikvaren. Riksantikvaren vil på grunnlag av søknadene fordele midlene og sende tilskuddsbrev til kommunene med kopi til fylkeskommunen. Midlene blir sendt samlet til fylkeskommunene som utbetaler til kommunene.

Søknaden fra kommunene om tilskudd til kulturmiljøplan må inneholde følgende:

- Prosjektbeskrivelse som omfatter organisering av arbeidet i kommunen, framdrift, budsjett, finansiering og kontaktperson.
- Politisk vedtak dersom søknaden gjelder utarbeiding/rullering av plan med fokus på kulturminner (kan ettersendes, ev. tas inn i planstrategien).

Søknad om midler til kunnskapssenter og kompetansemodeller må inneholde følgende:

- Prosjektbeskrivelse som omfatter organisering av arbeidet, framdrift, budsjett, finansiering og kontaktperson.

Vi håper å kunne ha mye kontakt om dette arbeidet underveis. Vi vil i så stor grad som mulig delta på kurs og samlinger som fylkeskommunen arrangerer, samt tilrettelegge for samlinger og erfaringsutveksling mellom fylkeskontaktene. Vi minner også om KIK fylkeskontakter på Facebook og vår nettside med informasjon og veiledning på www.ra.no/kik

Søknadsfrist til Riksantikvaren: **15. februar 2021**

For flere opplysninger, ta gjerne kontakt med: Bodil Johanne Paulsen tlf.: 98202829 e-post bodil.johanne.paulsen@ra.no eller Sissel Carlstrøm tlf.: 98202732 e-post: sca@ra.no

Vennlig hilsen

Leidulf Mydland (e.f.)
seksjonssjef

Bodil Johanne Paulsen
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Agder fylkeskommune		Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
Byantikvaren - Oslo		Postboks 2094 Grünerløkka	0505 OSLO
Innlandet fylkeskommune		Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325 HAMAR
Møre og Romsdal fylkeskommune		Fylkeshuset, Postboks 2500	6404 MOLDE
Nordland fylkeskommune		Fylkeshuset	8048 Bodø
Rogaland fylkeskommune		Postboks 130 sentrum	4001 STAVANGER
Sametinget - Sámediggi		Ávjovárgeaidnu 50	9730 KARASJOK/Kárásjohka
Troms og Finnmark fylkeskommune - Romssa ja Finnmarkku fylkkagjelda		Postboks 701 Fylkeshuset	9800 VADSØ
Trøndelag fylkeskommune		Fylkets hus, Postboks 2560	7735 STEINKJER
Vestfold og Telemark fylkeskommune		Postboks 2844	3702 SKIEN
Vestland fylkeskommune		Postboks 7900	5020 BERGEN
Viken fylkeskommune		Postboks 1200 Sentrum	0107 OSLO